

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

NR
36

RYNEK RZEPAKU

stan i perspektywy

ISSN 1231-269X

**ANALIZY
RYNKOWE**

LISTOPAD 2009

Analizy są finansowane przez
AGENCJĘ RYNKU ROLNEGO
oraz
INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– **PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY**

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne – *Tadeusz Chrościcki*
- II. Rynek oleistych na świecie – *W. Sabarański*
- III. Rynek oleistych w Unii Europejskiej – *E. Rosiak*
- IV. Rynek oleistych w Polsce
  1. Produkcja rzepaku – *E. Rosiak*
  2. Obroty rzepakiem – *E. Rosiak*
  3. Handel zagraniczny oleistymi – *M. Krzemiński*
  4. Przemysł tłuszczowy – *E. Rosiak, M. Wigier*
  5. Ceny detaliczne i spożycie tłuszczów roślinnych – *E. Rosiak*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – doc. dr hab. Jadwiga Seremak-Bulge, tel.: (0-22) 505-46-66

AUTORZY:

dr inż. Ewa Rosiak
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (0-22) 50-54-595

mgr Marcin Krzemiński
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (0-22) 505-45-51

dr Marek Wigier
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (0-22) 505-44-38

mgr Wojciech Sabarański
• SPARKS POLSKA Sp. z o.o. •
Warszawa
Tel.: (0-22) 510-36-46

mgr inż. Teresa Zdziarska
• IERiGŻ-PIB •
Warszawa
Tel.: (0-22) 505-44-40

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 27.10.2009 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Iwona Szczepaniak,
Roman Urban (wiceprzewodniczący), Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w czerwcu 2010 r.

W sezonie 2009/10 światowe zbiory nasion oleistych znacząco wzrosną (o 8,0%), w wyniku bardzo dużego wzrostu produkcji soi (o 16,7%) – najważniejszej rośliny oleistej w skali świata. Zbiory rzepaku i słonecznika będą mniejsze. Relacje podażowo-popytowe na światowym rynku oleistych będą bardziej zrównoważone niż w sezonie poprzednim, a ich ceny będą niższe.

Światowe zbiory rzepaku (57,2 mln ton) będą niewiele mniejsze niż w sezonie poprzednim (o 1,6%). Bardzo duży wzrost zbiorów w UE-27 i Chinach znacząco zrekompensuje ich spadek w Kanadzie, Australii i na Ukrainie. Przy rosnącym popycie na żywność i energię, światowe zużycie przekroczy produkcję rzepaku, a jego zapasy na koniec sezonu będą mniejsze w porównaniu z bardzo wysokimi na początku sezonu.

W UE-27 rekordowo wysokie zbiory rzepaku uzyskały: Niemcy, Francja i Polska. Większe też były w Szwecji i Danii. W pozostałych krajach Wspólnoty były niższe.

Zbiory rzepaku w Polsce wzrosły do ok. 2,4 mln ton, w wyniku 5,0% powiększenia arealu jego uprawy (do ponad 0,8 mln ha) oraz wyższych o 8,4% plonów (29,6 dt/ha).

W III kwartale br. skupiono ok. 1,7 mln ton rzepaku (ponad 70% zbiorów). Przeciętna cena skupu (1036

zł/t) była o 18% niższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Relacja cen rzepak/pszenica pozostała korzystna dla uprawy rzepaku. Dlatego rzepak ozimy pod przyszłoroczne zbiory zasiano na powierzchni ok. 830-850 tys. ha, tj. o ok. 5-7% większej niż pod tegoroczne zbiory. Przy plonach równie wysokich jak w ostatnich latach (ok. 27-30 dt/ha), przyszłoroczne zbiory rzepaku mogą wynieść 2,3-2,6 mln ton.

W sezonie 2009/10 krajowe zasoby rzepaku (produkcja łącznie z wysokimi zapasami początkowymi) wynoszą ok. 2,6 mln ton i są o ok. 24% większe niż w sezonie poprzednim. W przypadku dużego wzrostu zużycia oleju rzepakowego w produkcji biokomponentów (estrów), przerób rzepaku może powiększyć się do ponad 2,2 mln ton (o ok. 18%), a jego eksport może wynieść, tak jak w sezonie poprzednim, ok. 0,2 mln ton.

W I półroczu 2009 r. przemysł tłuszczowy utrzymał wysoką produkcję oleju rzepakowego. W dużych zakładach przemysłu tłuszczowego (50 i więcej osób stałej załogi) była ona o 12,6% większa niż w I półroczu 2008 roku. Niewiele większa była natomiast produkcja olejów rafinowanych i margaryn. W skali całego roku produkcja głównych produktów przemysłu tłuszczowego będzie wyższa niż w roku poprzednim. Najmniej wzrosnie produkcja margaryn, z powodu osłabienia popytu eksportowego na tę grupę produktów.

Sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu tłuszczowego w I półroczu 2009 r. pogorszyła się. Przemysł tłuszczowy dalej generował zyski, jednakże jego rentowność brutto i netto była znacznie niższa niż w I półroczu roku poprzedniego, a także znacznie niższa w porównaniu z całym przemysłem spożywczym. Sytuacja ekonomiczno-finansowa przemysłu tłuszczowego w skali całego roku nie zmieni się istotnie.

W I półroczu 2009 r. wyniki handlu zagranicznego oleistymi poprawiły się. Wzrósł eksport surowców i produktów oleistych. Mniejszy był tylko eksport rzepaku, zaś jego import znacząco wzrósł. Niewiele zwiększył się import śrut oleistych, a przywóz olejów roślinnych i margaryn był mniejszy. Ujemne saldo handlu zagranicznego oleistymi (339 mln EUR) było o 19% mniejsze niż w I półroczu 2008 roku. Przy spadku cen oleistych na rynkach światowych, w 2009 r., jak i w sezonie 2009/10 zmalał deficyt handlu zagranicznego oleistymi.

Ceny detaliczne tłuszczów roślinnych w 2009 r. wzrosną o 3-4%, wobec 14,7% wzrostu w 2008 roku.

W latach 2009-2010 nie przewiduje się istotnych zmian spożycia tłuszczów roślinnych w gospodarstwach domowych. Prawdopodobny jest dalszy niewielki wzrost spożycia olejów roślinnych i stabilizacja spożycia margaryn.

SUMMARY

In the 2009/2010 season global crop of oilseed will increase significantly (by 8.0%) as a result of a great increase in soya production (by 16.7%) – the most important oil plant in global perspective. Rape and sunflower crop will decrease. The world oilseed market will be more balanced than in the previous season and their prices will be lower.

Global rape crop (57.2 million tons) will be only slightly lower than in the previous season (by 1.6%). A very high increase of harvest in EU-27 and China will significantly compensate the decrease expected in Canada, Australia and Ukraine. Considering growing demand for food and energy, global consumption will exceed the production of rape and its stocks at the end of the season will be lower as compared to very high levels at the beginning of the season.

In the EU-27 record breaking rape crop was observed in: Germany, France and Poland. Also Sweden and Denmark reported higher crops than in the previous season. In the remaining Community states, the crops were lower.

Rape crop in Poland increased to the level of ca. 2.4 million tons as a result of a 5.0% rise in rape area (to more than 0.8 million ha) and higher – by 8.4% – yield (29.6 dt/ha).

In the 3rd quarter of 2009 as much as 1.7 million tons of rape were pur-

chased (over 70% of the harvest). Average purchase price (1036 PLN/t) was 18% lower than in the same period of 2008. The rape/wheat price ratio remained favourable for rape production. Therefore winter rape area for the harvest next year increased to ca. 830-850 thousand ha, i.e. by ca. 5-7% as compared to 2009. If the yield remains as high as in previous years (ca. 27-30 dt/ha), the crop next year could total to some 2.3-2.6 million tons.

The domestic supply of rape (production plus very high initial stocks) in the 2009/2010 season amounts to ca. 2.6 million tons and is ca. 24% higher than in the previous season. If the use of rape oil in the production of bio-components (esters) increases at a high rate, rape crushing may grow to the level exceeding 2.2 million tons (by ca. 18%), and the export thereof may amount to similarly to the previous season ca. 0.2 million tons.

In the 1st half of 2009 the oil and fat industry maintained high production of rape oil. In large oil and fat industry plants (50 or more permanent employees) it was by 12.6% higher than in the 1st half of 2008. Production of refined oil and margarine was only slightly higher. In the whole year perspective the production of main oils and fats industry products will be higher than in the previous year. Reflecting a decline in export demand the production of margarine will show the lowest growth rate.

Economic and financial situation of the oil and fat industry in the 1st half of 2009 worsened. The industry still generated profit, but its gross and net profitability was much lower than in the 1st half of 2008, and much lower as compared to the whole food industry. Economic and financial situation of the oil and fat industry in the whole year perspective will not change significantly.

In the 1st half of 2009, the results of foreign trade in oil seeds improved. The export of oil seeds and oil derivatives increased with exception of rape seeds. On the other hand the import considerably increased. The import of oil cake pellets increased slightly, while the import of vegetable oil and margarine decreased. The negative balance of foreign trade in oilseeds (EUR 339 million) was ca. 19% lower than in the 1st half of 2008. Having lower world prices of oilseeds the deficit in foreign trade in 2009 and in the 2009/2010 season will decrease.

Retail prices of vegetable fats in 2009 will grow by 3-4%, as compared to the 14.7% growth in 2008.

In 2009-2010 no significant changes in vegetable fat consumption at the household level are expected. A slight increase in the consumption of vegetable oils along with the stabilisation of margarine consumption is expected further.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukążą się:

1. Rynek owoców i warzyw (35) • listopad 2009,
2. Rynek ziemi rolniczej (12) • grudzień 2009,
3. Popyt na żywność (10) • grudzień 2009,
4. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (30) • grudzień 2009,
5. Rynek cukru (36) • grudzień 2009,
6. Rynek ryb (12) • grudzień 2009,
7. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (37) • marzec 2010,
8. Rynek pasz (27) • marzec 2010,
9. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (31) • marzec 2010,
10. Rynek mleka (38) • kwiecień 2010,
11. Rynek ryb (13) • kwiecień 2010,
12. Rynek ziemniaka (37) • kwiecień 2010,
13. Rynek drobiu i jaj (37) • maj 2010,
14. Rynek cukru (37) • maj 2010.

SZYBKO! TANIO! PROFESJONALNIE !

Proponujemy Państwu:

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOSCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Usługi drukarskie:

- czasopisma
- książki
- ulotki
- katalogi
- albumy
- wizytówki
- materiały szkoleniowe
- materiały konferencyjne
- druki samokopiujące etc.

Usługi introligatorskie:

- oprawa spiralna
- oprawa zeszytowa
- oprawa bezszwowa
- foldery/broszury
- inne usługi

Nasze usługi wykonujemy bazując na najlepszej dostępnej technologii. Począwszy od formy przesłania wszystkich materiałów drogą elektroniczną (FTP), poprzez obróbkę DTP, druk cyfrowy na OCE VarioPrint 2100 oraz OCE CS 250, kończąc na mnogości usług introligatorskich.

Ceny na zamówienia obliczane są na podstawie kalkulacji wstępnej. Jeśli mają Państwo pytania dotyczące naszych usług, bądź cen, prosimy o kontakt.

Próby wydruku na różnych gatunkach papierów i folii dostępne są w Dziale Wydawnictw Instytutu, ul. Świętokrzyska 20.

Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB:

tel. (022) 50 54 520

(022) 50 54 685

fax (022) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

slipski@ierigz.waw.pl

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2009 roku wynosi 40 zł.

Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-22) 505-46-85, faks: 505-46-36
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>